

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม ตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมของคนในชาติอย่างมาก ประกอบกับประเทศไทยกำลังพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และบริการที่ทันสมัย ยิ่งทำให้สภาพชีวิตและสังคมของคนไทยมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น ท่ามกลางอิทธิพลทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเร่งดำเนินการเพื่อปรับปรุงความรู้ลึกลับคิด หรือค่านิยมสภาพความเป็นอยู่ ตลอดจนปรับความรู้ความสามารถของคนในชาติให้สูงขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาชีวิต ครอบครัว และมีส่วนช่วยในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของบ้านเมือง ซึ่งการศึกษานั้นพื้นฐานที่ประชาชนไทยทุกคนควรจะได้รับนั้น รัฐกำหนดไว้เพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ไม่เป็นการเพียงพอ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535) นอกจากนี้เด็กเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 11-12 ปี ยังไม่สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ เนื่องจากกฎหมายห้ามมิให้ใช้แรงงานเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 13 ปี และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ตลาดแรงงานส่วนใหญ่ต้องการแรงงานที่มีคุณภาพ มีการศึกษาอย่างต่ำระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดังนั้นการขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชาชนให้สูงขึ้น จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษา เศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

จากนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้แถลงไว้ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2531 ด้านการศึกษาว่า "เร่งรัดการส่งเสริมการอนุบาลชนบท การขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยจะจัดควบคู่ไปกับการจัดการศึกษาภาคบังคับ และการเตรียมพื้นฐานอาชีพให้กับ

นักเรียนทุกระดับ เพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน ตลอดจนส่งเสริมศิลปกรรม จริยธรรม และวินัย
 ของนักเรียนและคนในชาติเป็นพิเศษ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2535)

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี
 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2533 ให้ดำเนินโครงการนำร่องขยายการศึกษาภาคบังคับ ในปี
 การศึกษา 2533 และเพื่อเป็นการสนองนโยบายด้านการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
 นครสวรรค์ จึงได้ดำเนินการพิจารณาคัดเลือกโรงเรียนเสนอเข้าโครงการขยายโอกาสทางการ
 ศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 มาจนถึงปีการศึกษา 2536 มีโรงเรียนใน
 โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ปีการศึกษา 2533	จำนวน	2	โรงเรียน
ปีการศึกษา 2534	จำนวน	26	โรงเรียน
ปีการศึกษา 2535	จำนวน	25	โรงเรียน
ปีการศึกษา 2536	จำนวน	11	โรงเรียน

รวมจำนวนโรงเรียนที่เข้าโครงการทั้งสิ้น 64 โรงเรียน จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
 จำนวน 4,245 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์, 2536)

จากข้อมูลการวิเคราะห์ภารกิจและการประเมินผลการดำเนินงานจัดการศึกษาทุกระดับ
 ในปีการศึกษา 2534 และปีงบประมาณ 2535 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์
 ได้ประมวลเป็นแนวทางดำเนินการและแนวทางแก้ปัญหา เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย
 เป้าหมายในการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางปฏิบัติในการจัดทำแผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2536
 โดยสรุปในเรื่องโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ไว้ดังนี้

นโยบายของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2536
 ในด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

ด้านปริมาณ ส่งเสริมสนับสนุนการเปิดขยายการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้ความร่วมมือ
 กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเปิดขยายชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษาที่มีความ
 พร้อม

ด้านคุณภาพ ส่งเสริมนักเรียนที่มีโอกาสเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ให้สามารถเรียนจบหลักสูตร และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรกำหนด โดยเน้นกิจกรรม ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีความเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นองค์พระประมุข
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอิสระในท้องถิ่นได้ตามศักยภาพ

เป้าหมายในการดำเนินงานของสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์ ในปีงบประมาณ 2536 ในด้านการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ด้านปริมาณ เปิดขยายชั้นเรียนในระดับมัธยมศึกษาเพิ่มขึ้นในปีการศึกษา 2536 จำนวน 20 ห้องเรียน

ด้านคุณภาพ นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ทุกคนเป็นพลเมืองดีมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และมีความรู้ทักษะขั้นพื้นฐานในการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น (เอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2536 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์)

จากนโยบายและเป้าหมายการดำเนินงานด้านการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ดังกล่าว เมื่อพิจารณาจากสภาพทั่ว ๆ ไปของจังหวัดที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ปรากฏดังนี้

1. สภาพภูมิศาสตร์

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต นครสวรรค์เป็นจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง ระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถยนต์ประมาณ 237 กิโลเมตร โดยทางรถไฟประมาณ 250 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 9,597,677 ตารางกิโลเมตร

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดเอียงจากทางด้านทิศเหนือทิศตะวันออกและทิศตะวันตกลงสู่ด้านใต้ สภาพพื้นที่โดยทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเกษตรกรรม โดยเป็นที่ราบประมาณ 3 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมดของจังหวัด ด้านทิศตะวันตกมี

ภูเขาสูงสลับซับซ้อน และป่าทึบเขตอำเภอลาดยาว ส่วนด้านทิศตะวันออกมีป่าไม้เบญจพรรณหลายแห่ง ได้แก่ ในท้องที่อำเภอหนองบัว และอำเภอไพศาลี ตอนกลางของจังหวัดมีแม่น้ำปิง (ปิงและวัง) ไหลมารวมกับแม่น้ำน่าน (น่านและยม) เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา และมีบึงบอระเพ็ดเป็นแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ที่สำคัญของจังหวัด มีพื้นที่ประมาณ 132,737 ไร่ 56 ตารางวา

2. การปกครอง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครสวรรค์ อำเภอโกรกพระ อำเภอชุมแสง อำเภอหนองบัว อำเภอบรรพตนิสัย อำเภอเก้าเลี้ยว อำเภوتاคลี อำเภอท่าตะโก อำเภอไพศาลี อำเภอพยุหะคีรี อำเภอลาดยาว อำเภอดงขี้เหล็ก และกิ่งอำเภอแม่วงก์ รวม 128 ตำบล 1,250 หมู่บ้าน 3 เทศบาล คือ เทศบาลเมืองนครสวรรค์ เทศบาลเมืองชุมแสง เทศบาลตำบลตาคลี และ 14 สุขาภิบาล

3. สภาพเศรษฐกิจ สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดนครสวรรค์ที่สำคัญ คือ อาชีพเกษตรกรรม รองลงมา คือ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ พาณิชยกรรมและการบริการ โดยที่จังหวัดนครสวรรค์ เป็นศูนย์กลางการผลิตของภาคเหนือตอนล่าง และมีขนาดการผลิตใหญ่ที่สุดในภาคเหนือตอนล่าง และมีขนาดการผลิตใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ

4. สภาพทางสังคม

4.1 ลักษณะสังคมทั่วไป ประชากรในจังหวัดนครสวรรค์ส่วนใหญ่ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพทางการเกษตร และร้อยละ 99 นับถือศาสนาพุทธ พุทธศาสนาไทยกลาง มีขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแบบไทยภาคกลางทั่วไป มีการอนุรักษ์ประเพณีท้องถิ่น หรือการเล่นพื้นบ้านที่มีความเป็นเอกลักษณ์ของตนเองไว้อย่างเหนียวแน่น เช่น การเดินกำรำเคียว การรำเปิงมาง การรำกลองยาว

4.2 การศึกษา จังหวัดนครสวรรค์มีการจัดการศึกษาเป็น 4 ระดับ โดยมีสถานศึกษาทั้งสิ้น 740 แห่งดังนี้

4.2.1 ระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบจัดการ ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กรมการฝึกหัดครู และสำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 631 โรงเรียน นักเรียน 136,764 คน ครู 7,794 คน อัตราส่วน ครู : นักเรียน เท่ากับ 1:18

4.2.2 ระดับมัธยมศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบจัดการ ได้แก่ กรมสามัญศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และ

สำนักงานการศึกษาเอกชนมีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 97 โรงเรียน นักเรียน 37,517 คน ครู 2,045 คน อัตราส่วนครู : นักเรียน เท่ากับ 1:18

4.2.3 ระดับอาชีวศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ รับผิดชอบจัดการ ได้แก่ กรมอาชีวศึกษา และสำนักงานการศึกษาเอกชน มีจำนวนโรงเรียน และสถานศึกษาทั้งสิ้น 10 แห่ง นักเรียน/นักศึกษา 11,337 คน ครู/อาจารย์ 538 คน อัตราส่วน ครู/อาจารย์ : นักเรียน/นักศึกษา เท่ากับ 1:20

4.2.4 ระดับอุดมศึกษา มีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยรับผิดชอบจัดการ ได้แก่ วิทยาลัยครุนครสวรรค์ สังกัดกรมการฝึกหัดครู วิทยาลัยภาคกลาง สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 2 แห่ง นักเรียน/นักศึกษา 3,824 คน ครู/อาจารย์ 210 คน อัตราส่วน ครู/อาจารย์ : นักเรียน/นักศึกษา เท่ากับ 1:18

นอกจากนี้ยังมีสถานศึกษาที่สอนวิชาชีพเฉพาะด้าน ได้แก่ โรงเรียนตำรวจภูธร 6 วิทยาลัยพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ วิทยาลัยพยาบาลผดุงครรภ์ และสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน นครสวรรค์ และยังมีจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาให้ประชาชนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจ ทั้งในด้านสายสามัญและสายอาชีวะ ตลอดจนส่งเสริมให้มีการอ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านอีก จำนวน 677 แห่ง และห้องสมุดประชาชนอีกจำนวน 10 แห่ง

จากการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ได้สรุปผลการดำเนินงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ในสังกัดในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา พอสรุปได้ดังนี้

1. ด้านบุคลากร

ครูยังขาดทักษะในด้านการสอน ทั้งนี้เนื่องจากครูผู้สอนทำการสอนไม่ตรงตามวิชาเอกที่เรียนมาก เพราะพื้นฐานเดิมในการบรรจุแต่งตั้งครูของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่ระบุวิชาเอก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ได้จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการตามรายวิชา คือ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สังคมศึกษา ศิลปะ ดนตรี นานา การวัดผลประเมินผล

2. ด้านเอกสารหลักสูตร

เอกสารหลักสูตรต่าง ๆ ได้แก่ คู่มือครู หนังสือแบบเรียนยังไม่เพียงพอ ตลอดจนความล่าช้าในการจัดพิมพ์หนังสือแบบเรียน

3. ด้านนักเรียน

นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และขาดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลมุ่งเน้นด้านความรู้และความจำมากกว่ากระบวนการคิดวิเคราะห์ค้นคว้าหาข้อเท็จจริง และแก้ปัญหา

4. ด้านการออกกลางคัน

การออกกลางคันของนักเรียนในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ คิดเป็นร้อยละ 29.03 โดยจำแนกสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. ช่วยผู้ปกครองประกอบอาชีพ	ร้อยละ 18.05
2. ประกอบอาชีพในโรงงานต่าง ๆ	ร้อยละ 8.95
3. ย้ายตามผู้ปกครองไปเรียนต่อที่โรงเรียนอื่น	ร้อยละ 2.03

5. ด้านอาคารสถานที่

สถานฝึกวิชาชีพสำหรับนักเรียนยังไม่เพียงพอ

6. ด้านการนิเทศติดตามการเรียนการสอน

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ยังได้รับการนิเทศติดตามช่วยเหลือจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ยังไม่ทั่วถึง (แบบสรุปรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์, 2536)

อย่างไรก็ตาม สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ได้ติดตามนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า มีนักเรียนที่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2535 จำนวน 44 คน ประสบความสำเร็จในการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้ผลเป็นที่น่าพอใจดังนี้ ศึกษาต่อระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 9 คน ระดับอาชีวศึกษา จำนวน 1 คน การศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 1 คน ประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 30 คน และประกอบอาชีพเดิมในครอบครัว จำนวน 3 คน โดยเฉพาะ

นักเรียนที่ประกอบอาชีพอิสระ พบว่า มีรายได้เฉลี่ย 2,156.67 บาท/คน/เดือน (แบบรายงานผลติดตามนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครสวรรค์, 2536)

ในปีการศึกษา 2536 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ มีโครงการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อีก ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ควรมีการศึกษาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของโรงเรียนที่เข้าโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534 จำนวน 26 โรงเรียน ซึ่งทำการสอนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 เพื่อศึกษาว่าโรงเรียนในโครงการนั้นมีการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) อย่างไรและปัญหาในการใช้หลักสูตรมีอะไรบ้าง และจากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ไม่มีงานวิจัยในเรื่องการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ และผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งรับผิดชอบงานโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับอำเภอ สามารถนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนางานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนั้นจากแนวนโยบาย เป้าหมาย การดำเนินงาน ตลอดจนสภาพการดำเนินงานของโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เฉพาะกรณีจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์สำหรับครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับจังหวัดและอำเภอ เพื่อนำไปปรับปรุงการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ เป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ในปีงบประมาณต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร คือ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่เปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2534 จำนวน 26 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียน

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งประกอบด้วย

2.1.1 การเตรียมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

- การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน
- การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น
- การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
- การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การเตรียมวัสดุครุภัณฑ์
- การเตรียมอาคารสถานที่

- การเตรียมบุคลากร
- การจัดทำแผนการเรียน
- การจัดทำตารางสอน
- การจัดครูเข้าสอน
- การเตรียมการประเมินผลการเรียนการสอน
- การเตรียมการนิเทศติดตามผล

2.1.2 การดำเนินการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - การเตรียมการสอน
  - การดำเนินการสอน
  - บรรยายภาคการจัดการเรียนการสอน
- การใช้สื่อการเรียนการสอน
- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- การสอนซ่อมเสริม
- การจัดบริการแนะแนว
- การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน
- การนิเทศติดตามผลการเรียนการสอน

2.1.3 การประเมินผลการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

- การประเมินผลการเตรียมการใช้หลักสูตร
- การประเมินผลการดำเนินการใช้หลักสูตร

2.2 ปัญหาการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 ปัญหาการเตรียมการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

- การจัดทำข้อมูลพื้นฐาน
- การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น
- การประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร
- การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การเตรียมวัสดุครุภัณฑ์

- การเตรียมอาคารสถานที่
- การเตรียมบุคลากร
- การจัดทำแผนการเรียน
- การจัดทำตารางสอน
- การจัดครูเข้าสอน
- การเตรียมการประเมินผลการเรียนการสอน
- การเตรียมการนิเทศติดตามผล

2.2.2 ปัญหาการดำเนินการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

- การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
  - การเตรียมการสอน
  - การดำเนินการสอน
  - บรรยากาศการจัดการเรียนการสอน
- การใช้สื่อการเรียนการสอน
- การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- การสอนซ่อมเสริม
- การจัดบริการแนะแนว
- การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอน

2.2.3 ปัญหาการประเมินผลการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย

- การประเมินผลการเตรียมการใช้หลักสูตร
- การประเมินผลการดำเนินการใช้หลักสูตร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลจากการวิจัย จะเป็นข้อมูลสำหรับครูผู้สอน ผู้บริหารโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ในโรงเรียนโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน ในการที่จะนำข้อมูลนี้ไปใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการใช้หลักสูตร และจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผลจากการวิจัย จะเป็นข้อมูลสำหรับใช้ในการวางแผนการจัดการศึกษาของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการใช้หลักสูตร หมายถึง ความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในการนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไปปฏิบัติในด้านการเตรียมการใช้หลักสูตร การดำเนินการใช้หลักสูตร และการประเมินผลการใช้หลักสูตร

ปัญหาการใช้หลักสูตร หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจากการนำหลักสูตรไปใช้ ทำให้การดำเนินงานนำหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ไม่เป็นไปตามแผนงาน หรือ แนวทางที่กำหนดไว้

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่เปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534 จำนวน 26 โรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือ ผู้รักษาราชการแทนในตำแหน่งดังกล่าว ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่เปิดสอนตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่เปิดสอนตามโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของ
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ที่เปิดสอนตาม
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2534

การนำเสนอผลงานวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลงานวิจัย แบ่งเป็น 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการ
วิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย และการ
นำเสนอผลงานวิจัย

บทที่ 2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย
ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การ
วิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำเสนอในรูปแบบ
ตารางประกอบคำบรรยาย

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของ
การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะในการ
วิจัยครั้งต่อไป รายการอ้างอิง แสดงรายการหนังสือและเอกสารต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการวิจัย
ภาคผนวกประกอบด้วยแบบสอบถามและอื่น ๆ